

RAADSVOORSTEL

DATUM 27 mei 2024
DOCUMENTNUMMER 24.0000590
PROCESNUMMER ZK24000670
PORTEFEUILLEHOUDER M. Bonsen-Lemmers
PROGRAMMA Programma III: Wonen & Ondernemen
BELEIDSVELD Openbare ruimte
ONDERWERP RV Recreatiebos/waterberging Ursem

AANLEIDING Inwoners van Ursem hebben als doe team het initiatief genomen om in Ursem een recreatiebos/waterberging te realiseren. Een recreatiebos/waterberging geeft inwoners van Ursem, maar ook inwoners erbuiten, de mogelijkheid om te recreëren, te bewegen en te genieten in- en van de natuur.

Op 24 oktober 2022 heeft uw gemeenteraad een voorbereidingskrediet van € 25.000 beschikbaar gesteld om een schetsontwerp inclusief kostenraming op te laten stellen.

Op 30 november 2022 heeft het doe team een informatiebijeenkomst georganiseerd voor de inwoners van Ursem. Voorafgaand aan deze bijeenkomst heeft het doe team de aanwonenden van het te realiseren recreatiebos/waterberging via een peiling al geconsulteerd.

Een ingenieursbureau heeft samen met het doe team én de gemeente een schetsontwerp inclusief kostenraming opgesteld. De input uit de inwonersparticipatie is meegenomen in de totstandkoming van het schetsontwerp en ook de provincie Noord-Holland is intensief betrokken. In het kader van de Uitvoeringsregeling subsidie boscompensatie 2023*1 ligt er namelijk een substantiële subsidie in het verschiet. Het schetsontwerp en de kostenraming zijn als bijlage meegestuurd.

- KADER
- Raadsbesluit 24 oktober 2022 (kenmerk 22.0002658) waarin een voorbereidingskrediet is vastgesteld voor het opstellen van een schetsontwerp inclusief kostenraming;
 - Coalitieakkoord 2022-2026;
 - Kadervisie Koggenland;
 - Kwaliteitszone West-Friese omringdijk (uit Leidraad Landschap & Cultuurhistorie) https://leidraadlc.noord-holland.nl/wp-content/uploads/2017/05/download-Westfriese-Omringdijk_-PDF-180625.pdf
 - Bossenstrategie (<https://open.overheid.nl/documenten/ronl-d6ac7db2-0d36-45b0-9507-f76638a48c0d/pdf>)
 - LEADER subsidie 2023-2027 (<https://www.subsidiebureau-nederland.nl/leader-subsidie/>)
 - Kaderrichtlijn Water (KRW) (<https://www.hhnk.nl/gezond-water>)

- WIJ STELLEN VOOR
1. In te stemmen met de realisatie van een recreatiebos/waterberging in Ursem.
 2. Hiervoor een investeringskrediet beschikbaar te stellen van € 1.714.000. Voorwaarde is dat zowel de provincie Noord-Holland een subsidie verstrekt van € 800.000 vanuit de Uitvoeringsregeling subsidie boscompensatie 2023 maar ook het Rijk een subsidie verstrekt van € 240.000 vanuit LEADER.
 3. Binnen deze investering rekening te houden met de subsidies vanuit de Uitvoeringsregeling subsidie boscompensatie 2023 van € 800.000 én vanuit LEADER van

€ 240.000.

4. Het netto investeringsbedrag van € 674.000 te activeren, hiervan € 134.800 af te schrijven in een periode van 20 jaar met een jaarlijkse afschrijving van € 6.740 en € 539.200 af te schrijven in een periode van 40 jaar met een jaarlijkse afschrijving van € 13.480. De jaarlijkse kapitaallasten van €20.220 ten laste te brengen van het Doe-teambudget.

5. Het budget onderhoud openbare ruimte structureel met € 52.100 te verhogen en de jaarlijkse onderhoudskosten ten laste te brengen van het begrotingsresultaat.

6. De financiële effecten te verwerken in de perspectiefnota 2024, onderdeel kaders 2025-2028.

BEOOGD RESULTAAT Ten eerste geeft het recreatiebos/waterberging invulling aan de wens van de inwoners van Ursem, maar ook buiten Ursem, om te recreëren, te bewegen en te genieten in- en van de natuur. Ten tweede versterkt het de kleinschalige toeristische en recreatieve routenetwerken en draagt bij aan het koesteren van natuur en natuurbeleving. Hiermee wordt invulling gegeven aan het coalitieakkoord 2022-2026. Ten derde versterkt het recreatiebos/waterberging het groene en recreatieve karakter met de aanleg van paden en routes. Het voldoet hiermee aan de Kadervisie Koggenland. Tenslotte draagt het recreatiebos/waterberging bij aan landelijke- en provinciale doelstellingen met de aanplant van extra bos en dus bomen.

ONDERBOUWING

Beslispunt 1

1.1. Het recreatiebos/waterberging geeft invulling aan de wens van inwoners van Ursem.
Het initiatief voor de aanleg van een recreatiebos/waterberging is afkomstig van een doe team bestaande uit vijf inwoners uit Ursem. Het doe team heeft een peiling gehouden onder de aanwonenden én een informatiebijeenkomst georganiseerd voor alle inwoners van Ursem. De input is verwerkt in het schetsontwerp.

1.2. Het recreatiebos/waterberging versterkt de kleinschalige toeristische en recreatieve routenetwerken.

In het coalitieakkoord 2022-2026 is onder paragraaf 'Recreatie & toerisme' opgenomen dat er ingezet wordt op het verbeteren van de kleinschalige toeristische en recreatieve routenetwerken om varen, wandelen en fietsen te verbeteren. Een landelijke trend op het gebied van recreatie is dat de behoefte aan groene buitenruimte om in te bewegen is toegenomen. Het recreatiebos/waterberging voorziet in deze behoefte.

1.3. Het recreatiebos/waterberging draagt bij aan het koesteren van natuur en natuurbeleving.

In het coalitieakkoord 2022-2026 staat onder paragraaf 'Natuur en Milieu' dat natuur wordt gekoesterd en de wens dat mensen natuur kunnen beleven. Om dit te bewerkstelligen moeten zowel binnen als rond de kernen meer bomen worden geplant waaronder fruitbomen en ander voedselproducerend gewas. Met de realisatie van het recreatiebos/waterberging wordt hier invulling aan gegeven.

1.4. Het recreatiebos/waterberging versterkt het groene karakter/recreatie en is een investering in paden/routes.

In de Kadervisie Koggenland (paragraaf 6.2.6) staat dat het landelijke, groene en dorps karakter volgens veel mensen nog kan worden versterkt, vooral met bebossing waardoor ook de recreatieve aantrekkelijkheid kan worden versterkt. Investeren in recreatie moet vooral in paden en routes en in ontwikkeling van bos en natuur. Het recreatiebos/waterberging voorziet in deze behoefte.

1.5. Het recreatiebos/waterberging draagt bij aan de landelijke en provinciale doelstellingen.

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat Rijk en provincies samen een Bossenstrategie opstellen. Een van de pijlers uit deze Bossenstrategie is om uiterlijk 2030 totaal 10% meer bos te planten. Dit komt landelijk neer op circa 37.000 hectare nieuw bos.

De provincie Noord-Holland heeft in 2023 de Uitvoeringsregeling subsidie boscompensatie vastgesteld. Het doel van de regeling is om meer vitaal bos te verkrijgen ter compensatie van sinds 2017 in Nature2000-gebieden gekapt bos. Van het ministerie van LNV heeft de provincie geld beschikbaar gekregen wat als subsidie dient voor te compenseren bos. Het voorliggende plan voldoet volgens de provincie aan alle voorwaarden en komt daarmee in aanmerking voor subsidie.

1.6. In het schetsontwerp is rekening gehouden met verscheidene omgevingsfactoren.

Het plan is reeds behandeld op de omgevingstafel, een overleg waarbij interne- en externe vakspecialisten aanwezig zijn om het plan vanuit verschillende beleidsvelden te belichten. Uit dit overleg kwamen de onderstaande opmerkingen waar in het schetsontwerp rekening mee is gehouden:

- Houdt rekening met de kwaliteitszone van de West-Friese omringdijk;
- Houdt rekening met de milieuzone (geurcirkel) van de rioolwaterzuiveringsinstallatie;
- Houdt rekening met de aanwezigheid van een aanvoerleiding van de rioolwaterzuiveringsinstallatie;
- Houdt rekening met de risicocontouren van het LPG tankstation.

Beslispunt 2

2.1. Het doe team kan met gebiedskennis, ervaring en zelfwerkzaamheid een aanzienlijke kostenreductie bewerkstelligen.

Het doe team heeft samen met de gemeente een herziene en gereduceerde kostenraming opgesteld. Waar het ingenieursbureau op een kostenraming van € 2.215.000 uitkomt, komt het doe team uit op € 1.714.000. De reductie komt grotendeels door een verlaagde risicodoorrekening. Het doe team heeft gebiedskennis en ervaring maar ook de mogelijkheid om met zelfwerkzaamheid (financiële) risico's te reduceren.

2.2. Het doe team heeft zich intensief ingezet om subsidies te bewerkstelligen.

Bij de provincie Noord-Holland heeft het doe team een subsidie van € 800.000 weten te 'labelen' voor dit project. De provincie heeft het subsidiebedrag opgenomen als begrotingswijziging.

Daarnaast is er de LEADER subsidie. Deze is in april 2024 van start gegaan en loopt nog tot en met 2027. Het doe team heeft recent een pitch gehouden over dit plan aan de lokale actiegroep van LEADER. Totaal komt € 468.800 van de plankosten en € 13.200 aan vrijwilligerswerk (600 uur à € 22,00 per uur) in aanmerking voor een LEADER subsidie. Het totaal te subsidiëren bedrag komt hiermee uit op € 482.000 waarvan 50% subsidiabel is. Dit

betekent een subsidie van afgerond € 240.000.

Beslispunt 3

3.1. Zonder subsidies is het plan financieel onrealistisch.

Voor de financiële haalbaarheid van het plan is het noodzakelijk dat de subsidie van zowel de provincie Noord-Holland (€ 800.000) als het Rijk (€ 240.000) wordt toegekend. Tezamen is dit € 1.040.000 wat ruim 60% van de totaal benodigde investering is. De kans dat beide subsidies worden toegekend is vrij groot. De provincie heeft behoefte bij de realisatie omdat zij nog 12,37 hectare bos moeten compenseren. Het recreatiebos/waterberging voorziet met 12,43 hectare in deze behoefte.

De kans dat de LEADER subsidie*² wordt toegekend is redelijk groot. Projecten van inwoners die aansluiten op (één van) de thema's van het programma komen namelijk in aanmerking voor subsidie. Het project voldoet aan twee thema's namelijk 'water, lucht en bodem' en 'biodiversiteit, habitats en landschappen'.

*² LEADER is een Europees subsidieprogramma voor plattelandontwikkeling dat speciaal bedoeld is voor kleinschalige projecten die van belang zijn voor de regio. Veel waarde wordt gehecht aan samenwerking en het verbeteren van het organisatievermogen van de lokale gemeenschap. De voorkeur gaat uit naar initiatieven van de eigen bevolking. In de praktijk kunnen dit maatschappelijke, culturele of recreatieve projecten zijn. De nieuwe LEADER-periode loopt van 2023 t/m 2027.

Beslispunt 4

4.1. De activering van het investeringsbedrag wordt afgeschreven met twee afschrijvingstermijnen.

Het netto investeringsbedrag van € 674.000 wordt geactiveerd en afgeschreven met twee afschrijvingstermijnen. Verharding en terreininrichting ad € 134.800 wordt afgeschreven in 20 jaar wat een jaarlijkse afschrijvingslast betekent van € 6.740. Het groen ad € 539.200 wordt afgeschreven in 40 jaar wat een jaarlijkse afschrijvingslast betekent van € 13.480. De totale kapitaallasten komen hierdoor uit op € 20.220.

4.2. De afschrijvingslasten komen ten laste van het doe-teambudget.

Het betreft een doe-team initiatief en daarom worden de afschrijvingslasten ten laste gebracht van het doe-teambudget. Dit budget is met ingang van 2023 structureel verhoogd naar € 50.000 (was € 25.000). Met het ten laste brengen van de afschrijvingslasten ad € 20.220 resteert nog afgerond € 28.000.

Beslispunt 5

5.1. De begroting openbare ruimte moet structureel met € 52.100 worden verhoogd.

De grond waarop het recreatiebos/waterberging is beoogd is eigendom van de gemeente. De gronden worden verpacht als akkerbouwland wat jaarlijks pachtinkomsten genereert. Met de realisatie van het dorpsbos komen de pachtinkomsten te vervallen en hiervoor in de plaats komen beheerkosten. Per saldo moet de begroting openbare ruimte structureel met € 52.100 worden verhoogd.

Beslispunt 6

6.1. De financiële effecten te verwerken in de perspectiefnota 2024, onderdeel kaders 2025-2028.

De beslispunten 2 t/m 5 worden conform de toelichting verwerkt als begrotingswijziging in

de begroting 2025 en het bijbehorende meerjarenperspectief. De begroting en het meerjarenperspectief moeten dienovereenkomstig gewijzigd worden.

KANTTEKENINGEN

Beslispunt 1

1.1. Er is een redelijk groot risico dat er inwoners uit Ursem weerstand hebben.

Het doe team heeft weliswaar een zorgvuldige participatie gevoerd en de input vanuit de aanwonenden en overige inwoners van Ursem verwerkt maar desondanks moet rekening worden gehouden dat er weerstand is tegen de komst van het recreatiebos/waterberging. Het betreft namelijk een omvangrijk project, niet alleen financieel maar ook ruimtelijk. Het is dan ook belangrijk dat het doe team en de gemeente in nauw contact blijft staan met de inwoners.

Beslispunt 2

2.1. Er is een zeer klein risico dat de subsidie vanuit de Bossenstrategie niet wordt toegekend.

Ambtelijk is er bij de provincie Noord-Holland een positieve grondhouding voor dit plan. Het plan voorziet namelijk in de behoefte van de provincie Noord-Holland om 12,37 hectare bos te compenseren. De provincie heeft reeds € 800.000 aangemeld voor de begrotingswijziging. Deze begrotingswijziging dient nog door de Provinciale Staten te worden goedgekeurd.

2.2. Er is een gering risico dat de LEADER subsidie niet wordt toegekend.

Het plan voldoet aan meerdere voorwaarden van de LEADER subsidie. Daarnaast is het aan te vragen subsidiebedrag lager dan het maximum aan te vragen subsidiebedrag én is de totale subsidiepot van LEADER nog ruimschoots toereikend. Dit alles maakt het risico dat er geen subsidie wordt toegekend gering.

FINANCIËN

Er is een investeringskrediet benodigd van € 1.714.000. Voorwaarde is dat er vanuit de provincie Noord-Holland € 800.000 wordt gesubsidieerd en het Rijk € 240.000. De netto investering komt hiermee uit op € 674.000.

De netto investering van € 674.000 wordt geactiveerd waarvan € 134.800 wordt afgeschreven in een periode van 20 jaar met een jaarlijkse afschrijving van € 6.740 en € 539.200 wordt afgeschreven in een periode van 40 jaar met een jaarlijkse afschrijving van € 13.480. Dit geeft een jaarlijkse kapitaallast van € 20.220. Deze kapitaallasten worden ten laste gebracht van het Doe-teambudget.

Het budget onderhoud openbare ruimte wordt structureel met € 52.100 verhoogd om de derving van pachtinkomsten en de jaarlijkse onderhoudskosten te dekken.

Als bijlage is een overzicht prognose vrij besteedbaar vermogen meegestuurd inclusief een overzicht van de investeringsagenda (CUP). Hiermee wordt inzicht gegeven in de actuele financiële situatie van de gemeente Koggenland.

DUURZAAMHEID

Het plan draagt in meerdere opzichten bij aan duurzaamheid. Gemeente Koggenland wordt verrijkt met 17 hectare groen bestaande uit honderden bomen, duizenden struiken en tienduizenden m2 kruidenvegetatie. Ook komt er plas-dras vegetatie. Dit alles heeft een

positief effect op de luchtkwaliteit, de biodiversiteit, waterberging in natte periodes en verkoeling bij warme periodes.

In het programma van eisen voor de realisatie van het plan worden nadere duurzaamheidsregels opgenomen; zowel voor de aanleg als de levering van materialen.

ALTERNATIEVE
MOGELIJKHEDEN

Alternatief 1: woningbouw kavels integreren

Een serieus alternatief om het netto investeringsbedrag te reduceren is het integreren van woningkavels in het recreatiebos/waterberging. Op de grond zit een nabetalingsplicht per wooneenheid waardoor de netto opbrengst sterk afhankelijk is van het type te realiseren kavel. In de goedkope categorie (één/twee persoonswoning en ééngezins middelwoning) moet rekening worden gehouden met een opbrengst van circa € 5.000 per kavel. In de categorie middelduur (hoekwoning en kleine twee-onder-één-kapwoning) is dat € 30.000 per kavel en in categorie duur (twee-onder-één-kapwoning en vrijstaande woning) kan € 60.000 per kavel gegeneerd worden. De meeste opbrengst kan behaald worden met de

uitgifte van een vrije kavel (circa 500 m2 groot). Dit levert netto circa € 100.000 per stuk op. In het plangebied zijn verschillende bouwrestricties van toepassing. Deze zijn op bijgaande afbeelding weergegeven. Het gedeelte wat potentie heeft voor woningkavel(s) is rood gearceerd weergegeven. Ook een gedeelte van de ijsbaan is gearceerd. Het doe-team heeft aangegeven dat het verkleinen van de ijsbaan geen afbreuk doet aan de beoogde functies. Er moet rekening worden gehouden dat het proces voor woningbouw circa twee jaar in beslag neemt. Allereerst moet een uitgebreide haalbaarheidsstudie uitgevoerd worden. Vervolgens moet een omgevingsvergunning met buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) worden vergund én zal de nabetalingsplicht juridisch moeten worden afgehandeld. Tenslotte moeten er nutsaansluitingen worden aangevraagd en aangesloten. De aanleg van het recreatiebos/waterberging wordt overigens niet vertraagd.

	Beschermingszone Westfriese Omringdijk
	Geurcirkel rioolwaterzuivering
	Risicocontouren LPG tankstation
	Asbestcementleiding t.b.v. rioolwaterzuivering
	Indicatie vrij bouwkvavel 500 m2
	Potentiële locatie bouwkvavel(s)

Alternatief 2: alleen deel A realiseren

Een alternatief is om alleen deel A aan te leggen, een en ander zoals in 2022 beoogd en als zodanig voorgelegd aan uw gemeenteraad. Financieel betekent dit dat de benodigde investering voor aanleg met € 550.000 wordt gereduceerd. Daarentegen vervalt € 530.000 subsidie vanuit de Uitvoeringsregeling subsidie boscompensatie 2023 waardoor de netto benodigde investering 'slechts' € 20.000 lager uitvalt dan het voorstel. De jaarlijkse lasten komen op € 30.800 wat een reductie betekent van € 21.300 ten opzichte van het voorstel. Met dit alternatief wordt fors minder bos, natuur en paden/routes gerealiseerd. Hierdoor voldoet dit alternatief aanzienlijk minder aan de gemeentelijke doelstellingen (coalitieakkoord en kadervisie Koggenland) en landelijke en provinciale doelstellingen (Klimaatakkoord – bossenstrategie en eindrapport NH natuur- en recreatiegebieden).

PACT VAN WESTFRIESLAND Er is geen relatie met het Pact van Westfriesland.

COMMUNICATIE Het doe team heeft de inwoners van Ursem in april 2024 via dorpsblad 'De Eenhoorn' en social media geïnformeerd over de stand van zaken en de te nemen bestuurlijke stappen (waaronder dit raadsvoorstel). Uw besluit op dit voorstel wordt gecommuniceerd via Koggenieuws, de gemeentelijke website en social media. Het doe team gaat op haar beurt het besluit publiceren in de 'De Eenhoorn' en de social media.

VERVOLG Na instemming van het voorstel wordt het schetsontwerp uitgewerkt tot een definitief ontwerp inclusief uitvoeringsplan. Er wordt ook een omgevingsvergunning voor een wateractiviteit bij het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier aangevraagd.

- BIJLAGEN
1. Schetsontwerp ingenieursbureau
 2. Raming ingenieursbureau
 3. RB voorbereidingskrediet 24 oktober 2022
 4. Landelijke bossenstrategie en beleidsagenda 2030
 5. Kaders LEADER
 6. Overzicht prognose vrij besteedbaar vermogen (d.d. 18-04-2024)
 7. Eindrapport NH natuur- en recreatiegebieden

Datum college: 30 april 2024

Burgemeester en wethouders van Koggenland.